

УДК: 004.9:33

ТЕОРЕТИЧНІ АСПЕКТИ ЕКОНОМІЧНИХ ВТРАТ ПРИ ІНФОРМАЦІЙНІЙ ТУРБУЛЕНТНОСТІ

Гнатенко Валерій Сергійович

кандидат економічних наук

Малєєва Аліна Михайлівна

фахівець з інформаційних технологій

ДЗ «Науково-практичний медичний

реабілітаційно-діагностичний центр

Міністерства охорони здоров'я України»

м. Костянтинівка, Донецька обл., Україна

Анотація: в статті проаналізовано теоретичні підходи до визначення поняття економічних втрат, інформаційної турбулентності і запропонована система класифікації втрат на двох рівнях, що відображає їх зміст в процесі відтворення економіки і форми їх прояву в умовах конкретного господарського суб'єкта.

Ключові слова: втрати, турбулентність, інформаційна турбулентність, збитки, економічні втрати.

Економічні втрати є об'єктивною властивістю функціонування господарчих суб'єктів будь-якого рівня. Виникнення цих втрат обумовлено низкою об'єктивних і суб'єктивних причин, істотно залежать від технічного укладу і рівня ефективності функціонування та управління господарськими одиницями. Сучасне інформаційне суспільство переживає період турбулентності, бурхливого розвитку, формування нового економічного порядку і реконструкції світової економіки. У сучасній економіці інформація відіграє величезну роль, модифікуючи практично всі сторони економічного життя. Тому ринкову економіку тепер можна схарактеризувати, ігноруючи той факт, що формується новий технологічний тип виробництва – економіка, заснована на цифрових

технологіях, засобах обчислювальної техніки, новітніх видах телекомунікацій, мережових інформаційних технологіях. Утворюється також потужний інформаційний та інформаційно-фінансовий сектор економіки, відбувається впровадження інформаційних технологій в різні галузі.

Зміна технологічних укладів розвиток інновацій та економіки, заснованої на знаннях, породжує велику кількість економічних ризиків, рухливість і мобільність економічних процесів, нарощуючи їх невизначеність і непередбачуваність, протиріччя виникають тенденцій. Сукупність цих характеристик можна назвати "турбулентністю".

Все частіше вчені, зокрема Бурлачко В. [1], Дем'янчук [2], Захарченко П. [3] та інші, в своїх дослідженнях щодо сучасного економічного становища держави вживають термін "турбулентність".

Досліджуючи таке явище, як турбулентність, почнемо з наступного визначення: «Турбулентність в дійсності означає крайній ступінь нестабільності світової економічної і політичної системи, коли ймовірність досягнення точки її біфуркації і/або зламу дуже висока» [4].

Турбулентність в інформаційній сфері означає, що зміни в ній відбуваються з високим ступенем невизначеності і непередбачуваності. В такому стані не можна однозначно визначити характер впливу інформаційних систем – чи є сприйнята інформація корисною, нейтральною або шкідливою. Зони турбулентності характеризують вкрай нестійке положення, яке, під впливом найменшого негативного впливу може втратити рівновагу і змінити свій стан. Якщо не вживати належних заходів протидії, виникає хаос [5].

Інформаційне середовище, що являє собою сукупність інформації, інформаційної інфраструктури, соціально-економічних і культурних регуляторів інформаційних процесів, має суперечливий характер, який полягає в наявності як конструктивного, що несе задоволення інформаційної потреби; так і деструктивного початку, що несе пряму загрозу. Якщо говорити про масштаби держави, то причинами турбулентності можуть бути як внутрішні процеси, обумовлені суперечністю становлення і розвитку в нових умовах

світового ладу, так і зовнішніми – цілеспрямованими інформаційними діями недружніх країн з метою дестабілізувати суспільно-політичну, економічну ситуацію, викликати нестабільність і хаос [6-7].

В економічній літературі під турбулентністю розуміє ситуація в економіці, яка характеризується такими рисами:

- невизначеність і неможливість чіткого опису, пророцтва подій;
- складність, пов'язана з собою з різномірністю факторів, які впливають на економіку, мінливість сили їх дії;
- непередбачуваність наслідків і ризиків технологічних досягнень людства;
- висока швидкість змін, які відбуваються і ін.

Становлення культури інформаційного суспільства неможливо без інформатизації економіки. Інформаційна економіка – це економіка, ґрунтована на передумові, що інформація має економічну цінність і вимагає інформаційного ринку, на якому можливий інформаційний обмін. Так, Нижегородцев Р. визначає інформаційну економіку як галузь сучасної економічної науки, що вивчає економічні процеси виробництва, громадського руху і застосування науково-технічної інформації, а також економічні закони, яким підкоряється динаміка цих процесів [8].

Всупереч очевидним перевагам впровадження в процес виробництва і споживання, проявляються істотні недоліки реалізації інформаційних технологій, багато з яких мають ризиковий характер і можуть привести до втрат у сфері економіки.

Американський економіст Стюарт Чейз поняття втрат трактував так: «Втрата – це будь-яке перешкода до максимального використання вартості при максимальних витратах».

Особливу увагу заслуговує визначення економічних втрат, дане К.Б. Лейкіной. Вона розглядає втрати в процесі виробництва і реалізації продукції. «Втрати в широкому сенсі слова (соціально-економічні) – це різницю між об'єктивно можливим (виходячи з технічного рівня готівки ресурсів виробництва) і сформованим рівнем задоволення матеріальних і культурних потреб трудящих.

Втрати у вузькому сенсі слова (економічні) являють собою різницю між обсягом продукції, яка могла бути створена і реалізована споживачам при раціональному використанні живої праці та даного рівня розвитку техніки та технології виробництва, і обсяг продукції, фактично створеної та реалізованої споживачам».

Проведений аналіз підходів до визначення економічних втрат дозволяє зробити висновок, що економічні втрати – це співвідношення між об'єктивно можливим і фактично отриманим економічним результатом в процесі функціонування соціально-економічної системи. Вони вказують на шкоду від безгосподарності, нереалізовані можливості виробництва, нераціональність використання наявних ресурсів, і як наслідок безрезультативність економічних витрат.

Виділимо наступну систему класифікації втрат на двох рівнях, що зображає, відповідно, їх зміст в процесі відтворення економіки та форми їх прояву в умовах конкретного господарського суб'єкта.

На першому класифікаційному рівні розмежування видів втрат і їх аналіз проводиться за наступними напрямками:

- за масштабом втрат (макро-, мезо- і мікрорівні);
- по об'єкту втрат, а саме виду ресурсу (втрати коштів праці, предметів праці, готової продукції, трудових ресурсів, фінансових і природних ресурсів, і т.д.);
- по об'єктивності існування втрат (об'єктивно обумовлені (або виправдані) і чисті (або невиправдані));
- за характером негативного впливу на стан ресурсного потенціалу (прямі та непрямі).

На другому рівні класифікації економічних втрат за доцільне конкретизувати види втрат першого рівня за наступними напрямками:

- по лімітування (лімітовані та не лімітовані);
- по правомірності (правомірні або не правомірні);
- по документальності зображення (явні враховуються і латентні що не враховуються).

При побудові єдиної класифікації економічних втрат слід враховувати, що вони виникають в різних фазах розвитку економіки, мають різні ознаки і не однаково впливають на кінцеві результати економічного розвитку.

В якості головної причини ризиків інформаційної економіки, на думку вчених і експертів, виступають системні недоліки управління в цій сфері. Суспільство, технології та комунікації постійно розвиваються і змінюються, а системи управління консервативні, не встигають за змінами.

Турбулентність інформаційної економіки та економіки в цілому є загрозою для держави, адже в будь-який час вона може перетворитися в кризу, масштаби і наслідки якої важко передбачити.

З розвитком інформаційної економіки нарастають інформаційні ризики, а також ризики інформатизації споживання, наприклад ризики неправдивої інформації про товар або про послугу. Підвищуються ризики, пов'язані з інтернет-банкінгом. Різко збільшилися розкрадання грошових коштів з пластикових карт – скімінг. З ростом числа безготівкових операцій зростає і число "безготівкових" шахрайств.

Таким чином, турбулентність стає невід'ємною характеристикою навколишнього простору, яка трансформує і змінює звичний плин подій, вимагає від суспільства адекватних змін. Зростання ризиків у сфері економіки є невід'ємною характеристикою турбулентності держави. Тому побудова ефективного економічного порядку дозволить посилити прогресивний розвиток України на міжнародному рівні і її конкурентоспроможність, зміцнити внутрішню соціально-економічний розвиток, забезпечити гідний рівень якості життя населення. Все це визначає актуальність дослідження економіки держави в умовах інформаційної турбулентності.

СПИСОК ВИКОРИСТАНИХ ДЖЕРЕЛ:

1. Бурлачков В. Турбулентность экономических процессов: теоретические аспекты / В. Бурлачков // Вопросы экономики. – М., 2009. – № 11. – С. 90-98.
2. Дем'янчук І. Економічна турбулентність в Україні та перспективи її розвитку / І. Дем'янчук // Економіка та держава. – 2012. – № 4. – С. 98-100.
3. Захарченко П. В. Турбулентні процеси в економіці курортно-рекреаційних систем / П. В. Захарченко // Вісник Запорізького національного університету. Економічні науки. – Запоріжжя, 2012. – № 3 (15). – С. 77–82.
4. Панченко О.А. Информационная безопасность личности / О.А. Панченко, Н.В. Банчук. – 2-е изд. испр. – К.: КИТ, 2011. – 672 с.
5. Панченко О.А. Турбулентность в информационной безопасности личности / О.А. Панченко // Клінічна інформатика і телемедицина. – 2017. – Т. 12. – Вип. 13. – С. 124-129.
6. Панченко О.А. Соціалізація особистості в умовах інформаційної турбулентності / Панченко О.А. // Актуальні проблеми психології, 2019. – № 52. – Т. 1. – С. 87-93.
7. Панченко О.А. Информационная безопасность личности в условиях изменяющихся социокультурных ценностей / О.А. Панченко, В.Г. Антонов, В.В. Гуменюк // Вісник Одеського національного університету. Психологія – Одеса, 2016. – Том 21. Випуск 2 (40). – С. 140-148. DOI: [https://doi.org/10.18524/2304-1609.2016.2\(40\).134504](https://doi.org/10.18524/2304-1609.2016.2(40).134504).
8. Панченко О.А. Турбулентність мислення в структурі інформаційно-психологічної безпеки особистості / О.А. Панченко // Психологія і особистість. – 2019. – № 1(15). – С. 35-53.

SCI-CONF.COM.UA

DYNAMICS OF THE DEVELOPMENT OF WORLD SCIENCE

**ABSTRACTS OF IX INTERNATIONAL
SCIENTIFIC AND PRACTICAL CONFERENCE
MAY 13-15, 2020**

**VANCOUVER
2020**

DYNAMICS OF THE DEVELOPMENT OF WORLD SCIENCE

Abstracts of IX International Scientific and Practical Conference

Vancouver, Canada

13-15 May 2020

Vancouver, Canada

2020

UDC 001.1
BBK 87

The 9th International scientific and practical conference “Dynamics of the development of world science” (May 13-15, 2020) Perfect Publishing, Vancouver, Canada. 2020. 1142 p.

ISBN 978-1-4879-3791-1

The recommended citation for this publication is:

Ivanov I. Analysis of the phaunistic composition of Ukraine // Dynamics of the development of world science. Abstracts of the 9th International scientific and practical conference. Perfect Publishing. Vancouver, Canada. 2020. Pp. 21-27. URL: <http://sci-conf.com.ua>.

Editor

Komarytskyy M.L.

Ph.D. in Economics, Associate Professor

Editorial board

Ambrish Chandra, FIEEE, University of Quebec, Canada

Zhizhang (David) Chen, FIEEE, Dalhousie University, Canada

Hossam Gaber, University of Ontario Institute of Technology, Canada

Xiaolin Wang, University of Tasmania, Australia

Jessica Zhou, Nanyang Technological University, Singapore

S Jamshid Mousavi, University of Waterloo, Canada

Harish Kumar R. N., Deakin University, Australia

Lin Ma, The University of Sheffield, UK

Ryuji Matsubashi, The University of Tokyo, Japan

Chong Wen Tong, University of Malaya, Malaysia

Farhad Shahnia, Murdoch University, Australia

Ramesh Singh, University of Malaya, Malaysia

Torben Mikkelsen, Technical University of Denmark, Denmark

Miguel Edgar Morales Udaeta, GEPEA/EPUSP, Brazil

Rami Elemam, IAEA, Austria

Collection of scientific articles published is the scientific and practical publication, which contains scientific articles of students, graduate students, Candidates and Doctors of Sciences, research workers and practitioners from Europe, Ukraine, Russia and from neighbouring countries and beyond. The articles contain the study, reflecting the processes and changes in the structure of modern science. The collection of scientific articles is for students, postgraduate students, doctoral candidates, teachers, researchers, practitioners and people interested in the trends of modern science development.

e-mail: vancouver@sci-conf.com.ua

homepage: <http://sci-conf.com.ua/>

©2020 Scientific Publishing Center “Sci-conf.com.ua” ®

©2020 Perfect Publishing ®

©2020 Authors of the articles

55.	Варава О. Г., Перелома Т. С. ПЕРЕВАГИ КОМПАРАТИВНОГО АНАЛІЗУ ФОНЕТИЧНИХ СИСТЕМ РІДНОЇ ТА ВИУЧУВАНОЇ МОВИ ЯК ЗАСІБ ПОДОЛАННЯ ВПЛИВУ МОВНОЇ ІНТЕРФЕРЕНЦІЇ НА ЯКІСТЬ УСНОГО ПЕРЕКЛАДУ.	368
56.	Василишин Я. В. КОНЦЕПТУАЛЬНИЙ АРХІТЕКТУРНИЙ ПРОЄКТ ЕНЕРГОЕФЕКТИВНОГО ЖИТЛОВОГО КОМПЛЕКСУ.	373
57.	Ващенко В. В., Вовк Т. В. СУТНІСТЬ ТА ЗНАЧИМІСТЬ КАДРОВОГО РЕЗЕРВУ НА ПІДПРИЄМСТВІ.	377
58.	Ван Чжецин ФОРМИРОВАНИЕ ДУХОВНОЙ КУЛЬТУРЫ БУДУЩИХ УЧИТЕЛЕЙ КАК ПЕДАГОГИЧЕСКАЯ ПРОБЛЕМА.	380
59.	Водоп'ян Т. В., Віннічук І. В. ОСОБЛИВОСТІ РЕАЛІЗАЦІЇ ПРАВА НЕПОВНОЛІТНЬОГО ПАЦІЄНТА НА НАДАННЯ ПАЛІАТИВНОЇ ДОПОМОГИ.	387
60.	Волошина Д. О. КОНКУРЕНТОСПРОМОЖНІСТЬ ПІДПРИЄМСТВ ПІД ВПЛИВОМ ГЛОБАЛІЗАЦІЙНИХ ПРОЦЕСІВ. ВАЖЛИВІСТЬ ПРОЦЕСУ ВДОСКОНАЛЕННЯ КОНКУРЕНТОСПРОМОЖНОСТІ.	392
61.	Войтовська В. І., Третьякова С. О., Ворожко С. П., Нечепоренко Л. П. ВРОЖАЙНІСТЬ ВІВСА ПЛІВЧАСТОГО (AVENA SATIVA L.) І ГОЛОЗЕРНОГО (AVENA NUDA L.) ЗАЛЕЖНО ВІД СОРТОВИХ ОСОБЛИВОСТЕЙ ТА НОРМИ ВИСІВУ В УМОВАХ ПРАВОБЕРЕЖНОМУ ЛІСОСТЕПУ УКРАЇНИ.	395
62.	Галецька Т. І. СТАН СПІВРОБІТНИЦТВА МІЖ УКРАЇНОЮ І НІМЕЧЧИНОЮ У РАМКАХ ПОЛІТИКИ СПРИЯННЯ РОЗВИТКУ.	408
63.	Гордєєва К. С., Тур О. Ю. МІСЦЕ ФІЗИЧНОГО ВИХОВАННЯ У ФОРМУВАННІ СОЦІАЛЬНОГО ЗДОРОВ'Я МАЙБУТНІХ ПЕДАГОГІВ.	419
64.	Гордєєва К. С., Єрофєєва Д. І., Лиходід К. І. ЦІННІСНІ ПРІОРИТЕТИ ЯКІ ВИЗНАЧАЮТЬ АРХІТЕКТОНІКУ АКСІОЛОГІЧНОЇ ТКАНИНИ ОСВІТНЬОГО ПРОСТОРУ МАЙБУТНЬОГО ВЧИТЕЛЯ ФІЗИЧНОГО ВИХОВАННЯ.	425
65.	Гончарова Т. В. МОВНОСТИЛІСТИЧНІ ОСОБЛИВОСТІ РЕАЛІЗАЦІЇ СУПЕРНИЦТВА В ДИСКУРСІ ФУТБОЛЬНИХ ФАНАТІВ.	433
66.	Гнатенко В. С., Малєєва А. М. ТЕОРЕТИЧНІ АСПЕКТИ ЕКОНОМІЧНИХ ВТРАТ ПРИ ІНФОРМАЦІЙНІЙ ТУРБУЛЕНТНОСТІ.	438
67.	Гусева Л. Г., Ратушина П. С. ПРИРОДНІ МОТИВИ В КЕРАМІЦІ ВІРИ ТОМАШЕВСЬКОЇ.	444